

Wintereditie 1999
Jaorgang 9, nr. 2
Oplage: 2300 stoks

Mit 't Herenhoentien naor

2000

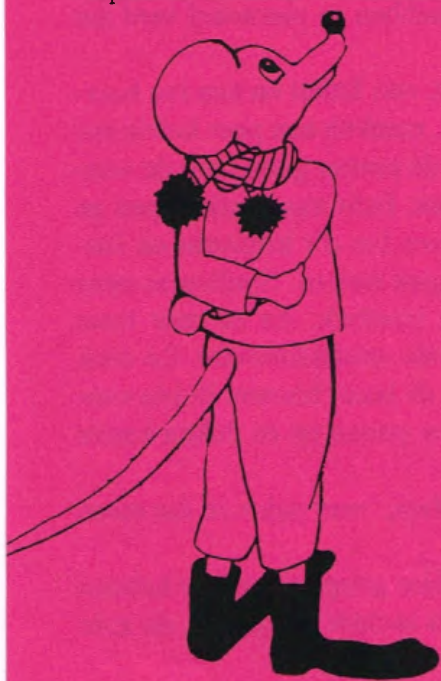

BESTE KIENDER!

Nog een peer weken en dan zit et oolde jaor d'r op. En niet alliend et oolde jaor, mar ok an disse ieuw komt dan een aende. Jim weten et vanzels allegere al lange. We kommen op 1 jannewaori in een spiksplintermi'je ieuw terechte. Wi'j vienen et prachtig om zoks mit te maeken, jim dan? Meugen jim ok allemaole et ooldejaor uutzitten, of hebben jim dat nog niet an jim thuis vraogd? Now, Piepmoes en zien kammeraoden gaon et ooldejaor in elk geval wél uutzitten. Zi'j bin van plan en maek d'r een bar gezellige aovend van. As ze now mar gien hinder van de katten Klaos en Miep kriegen... Mar et zol oons niet verbaozen, jim dan? Jim moe'n mar gauw et verhael op de volgende bladzieden lezen, of juf of meester vraogen as die et veurlezen willen!

Aachterop et kraantien staot dit keer een spullegien dat ok mit et oolde jaor en de ni'je ieuw te maeken het. Jim moe'n et mar gauw es een keertien speulen gaon. En omdat et van 't jaor om een hiele bie-zondere ooldejaorsaovend gaot, hebben we dit keer wat feesteliks bi'j 't Herenhoentien. Gien inlegvellen om wat van te maeken, dat komt de volgende keer wel weer. Nee, wi'j hebben veur jim allegere een deusien mit een hieleboel serpentine. As et dan ooldejaorsaovend eindelijk twaelf ure is, kun jim die hoge in de locht en om jim henne strujjen. Dat liekt hiel feestelik en is vanzels vule veiliger as vuurwark, daar meugen jim trouwens toch nog niet an kommen...

Wi'j hopen dat jim hiele fijne kastdaegen hebben zullen, krek as een slim gezellige ooldejaorsaovend én een prachtige kastvekaansie netuurlik! Tot in et jaor 2000!

't Herenhoentien is veural bedoeld veur groep 1, 2, 3 en 4 van et basisonderwies in de Stellingwarven en verschient vier keer in 't jaor. Et wodt bedocht, saemensteld en klaormaekt deur Saskia Douma en Sietske Bloemhoff, in opdracht van de Intergemientelike Begeleidingsgroep Hiemkunde in Oost- en West-Stellingwarf.

PIEPMOES ZIT ET OOLDEJAOR UUT

(Een veurleesverhael van Sietske Bloemhoff)

Een weke naodat Sunderklaos weeromme gaon is naor Spanje, kommen de dieren uut de bos van Piepmoes bi'j mekeer. Et is douk zo weer kasttied en dan moet de denneboom prachtig versierd wezen. Die denneboom staot op et eupen plak in de bos van Piepmoes. Alle jaoren versieren Piepmoes en zien kammeraoden de boom zo mooi meugelik. Ze vieren et kastfeest ommes altied mit mekeer, weten jim nog wel? Ok veur van 't jaor maeken de dieren weer alderhaande ni'je spullegies om in de boom te hangen. Ieder jaor etzelde is niks an, vienen ze.

'Weej' wat we van 't jaor ok wel doen kunnen,' vragt de gelegouw an de eren. 'We kun in et plak van de steern wel es wat eers op de toppe van de boom zetten. Die steern bruken we al jaoren.'

'Dat liekt mi'j wel een goed idee,' antwoordt et roodbossien. 'We kun vanzels de steern wel beweren, dan kun we die laeter nog es weer bruken.'

'Dat is ok zo,' vint de doeve, 'mar wat wol ie dan dit keer?'

'Ja, en dát weet ik now aenlik niet,' schuddekoft de gelegouw een betien sneu.

'Mar ikke wel,' zegt Piepmoes inienend, 'ik weet wél wat. As we now es mit hiele mooie grote en glimmende ciefers et jaortal 2000 boven op de boom zetten? We laoten de versiering ja altied tot nao ni'jjaorsdag zitten. En we kommen douk mit mekaar in de spiksplinterni'je ieuw 2000. En weten jim wat ik now ok bedaenk,' gaot et moesien in ien aosem verder, 'we kun et ooldejaor ok wel mit mekaar uutzitten. Et is ja dit keer zó biezunder!'

'Ja,' mient ok een haeze, 'et is écht hiel biezunder. Zomar een ni'je ieuw in, dat overkomt je mar ien keer in je leven. Laoten we d'r een gezellig feest van maeken mit mekaar.'

Iederiene is et d'r over iens, de dieren uut de bos van Piepmoes gaon van 't jaor et ooldejaor ok mit mekeer uutzitten. Intied bin ze al een hiel aende mit et versieren van de kastboom. Piepmoes en de gelegouw bin drok in de weer om een hiele mooie twie en drie prachtige nullen te maeken. Ze maeken die van glimmend zulver- en gooldpepier. Wat zal dat aanst mooi lieken!

Now, en et liekt ok allegere prachtig as et kastfeest is. De boom zicht d'r schitterend uut en et jaortal 2000 blinkt d'r over deur alle lochies die om et eupen plak hangen. Et kastfeest is hatstikke gezellig en de dieren hebben et vanzels vaeke over ooldejaorsaovend, daar hebben ze meraokel veul zin in. Et duurt ommes ok nog mar een peer daegen.

As et ooldejaorsdag is bakken et roodbossien, de gelegouw, een haeze, een knien en een ree heerlike euliebollen en appelflappen. Diedel en Daweltien, de beide honnen, maeken een peer ketels vol lekkere sukelaomelk die ze aovens zo opwaarmen kunnen. De molle en de protter gaon naor de winkel om steerties te kopen. Die gaon ze aovens om twaelf ure anstikken. Echt vuurwark kopen ze vanzels niet, dat is vusen te geveerlik, zéker in de bos. Een meerste dieren bin d'r trouwens ok hatstikke bange veur. Piepmoes en de doeve zullen veur gezellige spullegies zorgen. Spullegies zoas Mens-erger-je-niet, een memospul, een peer kwartetspullegies en een sjoelbak. As ze naor huus lopen om die spullegies op te haelen, hebben ze et drok over et kommende ooldejaorsfeest. Zó drok dat ze hielemaole niet in de gaten hebben dat d'r nóg een peer beesten in de buurt binnen. Et bin vanzels Klaos de kaeter en Miep. Die scharrelen toevallig ok krek in de bos omme en ze duken hadde achter een polle as ze Piepmoes en de gelegouw ontdekken.

'Jammer da'k de boek krek hielendal rond heb,' zemelt Klaos tegen Miep, 'eers pakte ik die moes now vot-en-daolik en at him op.'

'En aandere ikke wel,' klaegt Miep al krek lieke hadde, 'now kún we him griepen, en now hebben we hielendal gien honger. En ik heb ok zo allemachtig vule kattedrokkies achter de koezen, da'k de iene pote haost niet meer veur de ere kriegen kan. Wat toch zunde.'

'Hool je es even stille,' fluustert Klaos inienend, 'moej' es heuren waar ze et over hebben.'

En dan vernemen de katten wat de dieren ooldejaorsaovend van plan binnen.

‘Een makkie, Klaos,’ mauwkt Miep, ‘we hebben et dan mar veur et kiezen. Waor begin ie mit, mit de protter of mit et roodbossien?’

‘Wat daenk ie now, katekop daj’ binnen,’ grauwkt Klaos, ‘ik eet vanzels eerst Piepmoes op. Ik vien moezen now ienkeer et alderlekkerste. Of daenk ie dat ik jow niet deur heb? Ie willen vanzels die lekkere vette moes zéls opeten. Mis poes, die is veur mi’j.’

Daor kriegen de katten verempeld nog ruzie ok, ze rollen mierkende en krijsende over mekeer henne. Ze maeken mekeer veur van alles uut, niet mooi meer. Ze raozen zó hadde, dat Piepmoes en de gelegouw van schrik staon blieven.

‘De katten,’ piept Piepmoes bange, ‘waor moe’n we zo hadde henne. Douk pakken ze oons.’

‘Et vaalt mit, donkt mi’j,’ sjilpt de gelegouw. ‘Ze maeken zoe’n ruzie dat ze niet in de gaten hebben, dat wi’j ze heuren. Kom mar gauw mit, we bin zo bi’j mien nust.’

Et gaot allegere goed, mar as ze in et nust van de gelegouw binnen, bedanken ze dat ze wel wat verzinnen moeten om ooldejaorsaovend de katten tegen te holen. Nao een schoffien gaot de gelegouw rechtop zitten en zegt tegen Piepmoes dat hi’j wel wat wet. As hi’j Piepmoes zien plan vertelt, schuddeboekst die d’r over van et lachen. Ze gaon gauw - mar vanzels now wél veurzichtig - weeromme naor de ere dieren en vertellen heur over wat d’r gebeurd is én over et plan van de gelegouw. Iederiene het d’r nocht an en de honnen zeggen dat ze et plan wel evenpies uitvoeren zullen...

Op de laeste aovend van et ooldejaor is et mar wát gezellig in de bos van Piepmoes. Alle dieren bin op et eupen plak en doen spullegies mit mekeer. De euliebollen en de appelflappen gaon d’r best in en de sukelaomelk niet minder. As et haost twaelf ure is, wodt iederiene toch wel een betien stille. Nog evenpies en dan is et ooldejaor veurbi’j. De doeve pakt alvast et deusien lucifers om de steernities an te stikken. Mar dan opiens...

Percies om twaelf ure brekt d’r een hels geraos en gekrijs los. Et is niet iens zo veer uut de buurt. Tsjongejonge, wat zol daor now toch gebeuren... Een nuver begin van et ni’je jaor...

‘Raek,’ blaffen de beide honnen. ‘Ze zitten d’r in. Kom mit jonges, d’r is gien geveer. Wees niet bange, vertrouw oons mar, we hebben alles prima veur mekeer!’

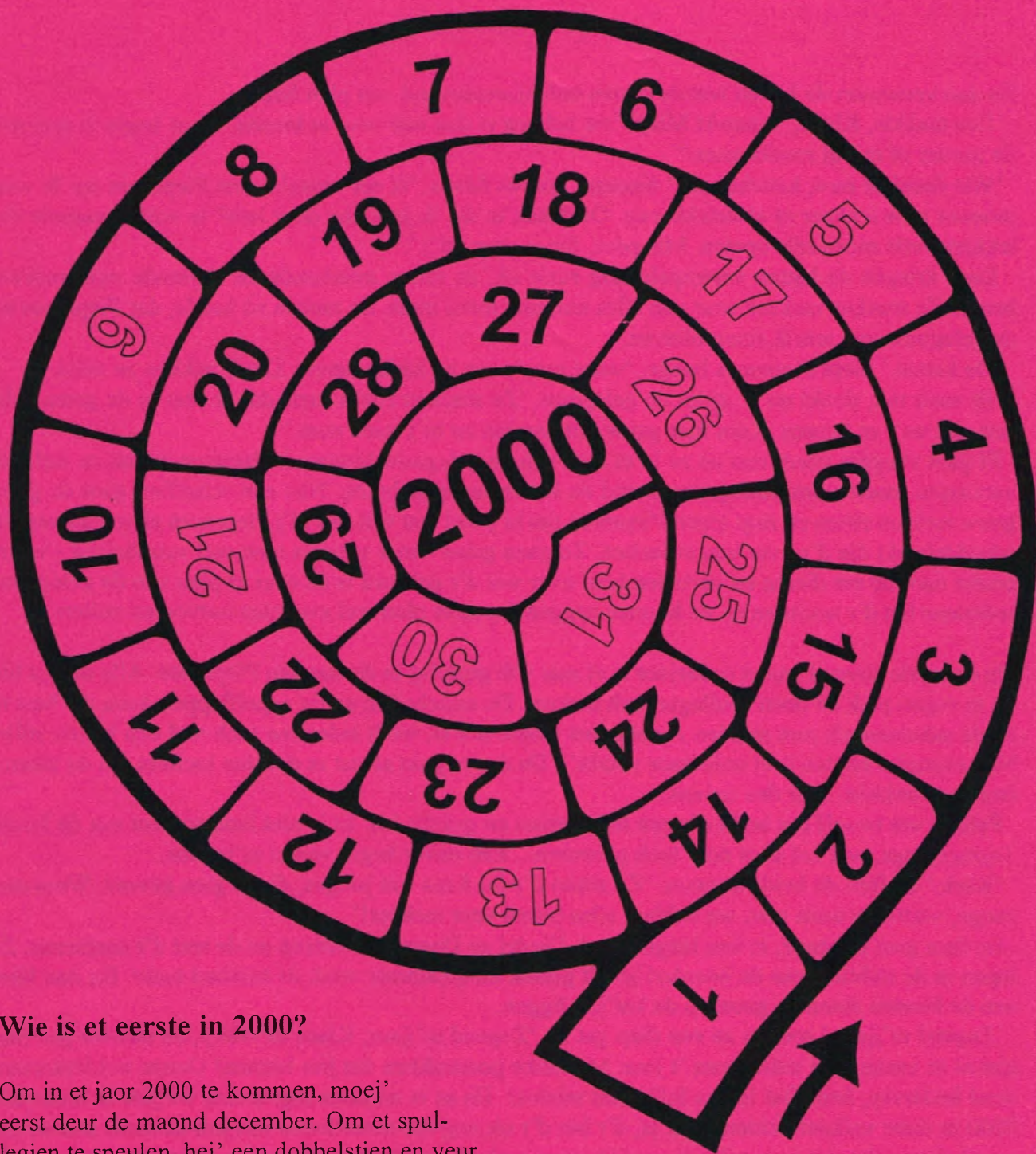
En daor gaot et henne, in een lange riegel. Diedel en Daweltien veurop en de rest d’r aachteran. Ze lopen in de richting van de boerderi’je. Et gejangk en gejammer wodt de hieltied luder. En dan blieden de honnen staon en gaon op de kni’jen liggen.

‘Zegend ni’jjaor,’ roepen ze een diep gat in. ‘Zegend ni’jjaor, Klaos en Miep, en dawwe jim mar niet al te vaeke zien zullen van ’t jaor. Misselike poedzakken dat jim binnen! Oonze ooldejaorsaovend bedarven, hen. Dat is dus falliekant mislokt. En as et an oons lag, leuten we jim et hiele jaor 2000 in disse valkoele zitten. Mar ja, d’r bin d’r ok nog die medelieden mit jim hebben. Dat as jim now beloven dat jim in et ni’je jaor nóóit weer perberen zullen om Piepmoes te pakken, dan haelen wi’j jim morgen weer uut de koele.’

Now, de katten die op de kop in een valkoele valen binnen die de beide honnen greven hebben, weten niet hoe hadde as ze dat beloven moeten.

‘Echt waor, lieve Piepmoes, lief klein moesien, wi’j zullen nóóit weer perberen jow te pakken. Wat hebben wi’j d’r toch een spiet van. Laot oons d’r asjeblijft uut, we doen et, eerlik waor, nóóit weer!’

Mar hoe lief de katten ok vraogen om vot-en-daolik uut de koele te meugen, dat feest gaot niet deur. Elk dier weenskt Klaos en Miep een goed ni’jjaor toe, mar gieniene haelt ze uut et gat. Ze kriegen elk nog al een euliebolle en een appelflap, mar pas de ere morgen haelen Diedel en Daweltien heur uut de koele. Al krimpenerende straampelen de beide katten op huus an en zeggen dat ze nooit weer naor die rotbos toegaon, dan mar elke dag een koemegien melk en katebrokkies. Mar as ze dat warkelek mienen, moe’n we volgend jaor vanzels allegere mar ofwaachten...!

Wie is et eerste in 2000?

Om in et jaor 2000 te kommen, moej' eerst deur de maond december. Om et spullegien te speulen, hej' een dobbelstien en veur iedere speulder een pionnegien neudig. De 31 daegen van die maond staon in de cirkel. Ie beginnen vanzels in et vakkien mit de iene van 1 december. Aj' in een zwat hokkien kommen, hoej' veerder niks te doen. Mar in de ere vakkies wel! Bi'j zoe'n vakkien heurt een opdracht. Hieronder staon de ciefers van die vakkies mit de opdracht d'r bi'j:

5. Sunderklaos is jaorig. Ie meugen van him drie vakkies veerder! **9.** Ie gaon wel slim hadde! Iene beurt waachten. **13.** Pech! Gooi eerst een zes en gao dan veerder. **17.** Over twie weken is et ooldejaorsdag. Daorum meuj' hier nóg een keertien gooien! **21.** Op de kotste dag van et jaor is et slim koold. Zuuk een peer haansken op en doe die an. Speul et spullegien mit de haansken an veerder uut... **25.** Op eerste kastdag zing ie vanzels eerst een kastlietien veurdaj' veerder gaon. **26.** Op twiede kastdag hej' zó vule lekker eten had, dj' even kalm an moeten. Iene beurt waachten! **30.** Tsja, dat is row sneu. Now bin ie d'r haost en now moej' weeromme naor 24 december! **31.** De laeste dag van et jaor is altied hiel gezellig. Om die wat langer duren te laoten, moej' iene beurt overslaon!